

ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Structureel tactisch
assetmanagement
persleidingbeheer

PROGRAMMA

Schoon, gezuiverd water

PORTEFEUILLEHOUDER

J. Caris

Het Algemeen Bestuur besluit

1. Het assetmanagement van persleidingen en opgedane kennis uit het persleidingbeheerplan structureel te borgen.
2. Hiervoor structureel € 127.000 te verwerken in de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2031 binnen het programma Schoon, gezuiverd water.

Korte samenvatting

De komende jaren vraagt het beheer van de persleidingen steeds meer aandacht. Dat komt doordat een deel van de leidingen ouder wordt en omdat er steeds meer ontwikkelingen plaatsvinden in de omgeving, zoals woningbouw en nieuwe infrastructuur. Daardoor neemt het aantal werkzaamheden, adviezen en controles toe en blijft er onvoldoende capaciteit beschikbaar voor tactisch assetmanagement.

Om het persleidingbeheer risicogestuurd en planmatig te blijven ontwikkelen, is extra capaciteit nodig. Zo kan het waterschap niet alleen problemen en projecten goed begeleiden, maar ook de kennis en ervaring uit het persleidingbeheerplan behouden en verder ontwikkelen.

In de Kadernota is dit voorstel aangekondigd om in te kunnen zetten op assetbeheer. Dit zorgt voor een goede verbinding tussen beleid, beheer en projecten. Daarmee werkt het waterschap aan een toekomstbestendig beheer van de persleidingen en andere civieltechnische voorzieningen.

Relevante kaders

- Kadernota Waterschap Zuiderzeeland 2027-2031.
- Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Zuiderzeeland 2025.
- Afvalwaterakkoorden Waterschap Zuiderzeeland met gemeente Almere, Dronten, Lelystad en Urk (2024-2026).
- Bestuurlijke uitgangspunten beheer en onderhoud Zuiderzeeland (2023).
- Persleidingbeheerplan Waterschap Zuiderzeeland (2019).
- Evaluatie persleidingbeheerplan Waterschap Zuiderzeeland 2019-2022.

Lelystad, 25 augustus 2026

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers

Aanleiding

De beheeropgave rondom de persleidingen neemt de komende jaren verder toe als gevolg van veroudering en einde levensduur van delen van het areaal, toenemende eisen op het gebied van risicobeheersing, inspecties, assetinformatie en datagedreven beheer. Daarnaast zorgen verstedelijking, woningbouwontwikkelingen en de groei van bedrijventerreinen voor een toenemende hoeveelheid afvalwater die moet worden getransporteerd en verwerkt. Hierdoor ontstaat niet alleen een grotere belasting van het bestaande transportsysteem, maar ook een groeiende behoefte aan uitbreiding en aanpassing van het persleidingennetwerk om aan toekomstige capaciteits- en betrouwbaarheidseisen te blijven voldoen. Dit leidt tot meer controles, adviezen en verzoeken tot aanpassing. Dit is geen unieke situatie voor Waterschap Zuiderzeeland; dit beeld zien we landelijk.

Het Waterschap werkt met een persleidingenbeheerplan. Het Algemeen Bestuur heeft eerder middelen ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het noodzakelijk beheer en onderhoud uit dit plan (AB-besluiten november 2019 en mei 2023). We liggen op schema met de geplande inspecties van de kritische leidingen conform dit plan.

Echter zijn we door bovengenoemde ontwikkelingen steeds minder in staat om inzichten uit inspecties, onderzoeken en storingen te verwerken en op basis van deze data tot een robuuste programmering en renovatie- en vervangingsstrategie te komen (tactisch assetmanagement).

Zoals aangegeven komt dit doordat de beschikbare capaciteit steeds meer wordt ingezet voor noodzakelijke uitvoeringstaken voor calamiteiten, toezicht en advies bij verleggingen (projecten) en verzoeken tot aanpassingen (VTA's) uit de omgeving zoals gemeente, provincie en drinkwaterbedrijven. We verwachten de komende 5 tot 10 jaar dat de projecten op persleidingen en deze VTA's toenemen, kijkend naar de ruimtelijke ontwikkelingen enerzijds en einde levensduur van onze eigen leidingen anderszijds.

Beoogd effect

Het structureel versterken van het tactisch assetmanagement door uitbreiding van de beschikbare capaciteit. Hierdoor kunnen we blijven sturen op prestaties, risico's, kosten en levensduur van de persleidingen en wordt de voorbereiding van onderhouds-, renovatie- en vervangingsopgaven verbeterd. Daarnaast wordt de verbinding tussen strategie, omgeving, beheer en projectrealisatie geborgd.

Onderbouwing beslispunten

1.1 Borgen van ingezette aanpak met persleidingbeheerplan.

Door toegenomen calamiteiten en projecten gaat er momenteel steeds meer capaciteit uit de operatie naar toezicht en afstemming met de omgeving. Met de voorgestelde aanpak kunnen de werkzaamheden uit het persleidingbeheerplan structureel worden geborgd en kan de ontwikkeling naar risicogestuurd beheer en onderhoud op basis van inspectieresultaten worden versterkt. Hierdoor wordt het mogelijk om minder reactief en correctief te handelen en meer planmatig en risicogestuurd te werken.

1.2 De komende jaren neemt de beheer-, onderhouds- en vervangingsopgave van de persleidingen verder toe.

De komende jaren neemt de beheer-, onderhouds- en vervangingsopgave verder toe door veroudering van het areaal, ruimtelijke ontwikkelingen, uitbreiding van woningbouw en bedrijventerreinen en toenemende eisen aan betrouwbaarheid, duurzaamheid en datagedreven beheer. Hierdoor ontstaat juist een grotere behoefte aan risicogestuurde programmering en tijdige voorbereiding van investeringen.

Alternatief

Het handhaven van de bestaande situatie is geen reëel alternatief. Hierdoor zullen werkzaamheden op het gebied van langetermijnbeheer, vervangingsprogrammering en assetontwikkeling onvoldoende aandacht krijgen waardoor grootschalige vervangingsinvesteringen zich onverwacht zullen aandienen omdat er steeds meer sprake zal zijn van correctief in plaats van preventief onderhoud. Op de lange termijn zal het handhaven van de bestaande situatie leiden tot het niet langer kunnen voldoen aan de wettelijke taak, of slechts tegen onvoorziene hoge kosten.

Risico's en kanttekeningen

Door de toename aan externe ontwikkelingen blijft het een aandachtspunt om die ontwikkelingen in samenhang te bezien en mee te nemen in een goede meerjarenprogrammering.

Daarnaast bestaat het risico dat door de huidige situatie onvoldoende ruimte is om actief deel te nemen aan het landelijke Programma Professioneel Afvalwatertransport en kennis en leerinzichten van andere waterschappen te benutten. Met dit voorstel ontstaat hiervoor meer ruimte. Hierdoor kunnen we actief leren van ervaringen en bewezen werkwijzen van andere waterschappen en deze vertalen naar het persleidingbeheer van Zuiderzeeland, zodat niet ieder vraagstuk opnieuw zelf hoeft te worden ontwikkeld.

Financiën en capaciteit

In de Kadernota 2027-2031 is dit voorstel aangekondigd en ingeschat (met een uitbreiding van de loonsom van € 0,1 mln. ten behoeve van tactisch assetmanagement persleidingbeheer). Hiermee kan invulling worden gegeven aan de voorgestelde aanpak.

Begrotingswijziging

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de lopende begroting. De financiële gevolgen worden verwerkt in de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2031.

Communicatie

Na het AB-besluit wordt een nieuwsbericht op de website en sociale media geplaatst over de extra capaciteit voor het beheer van persleidingen, waarom dit nodig is en wat onze omgeving daaraan heeft.